

Examenreglement
Hofstad Lyceum

Schooljaar 2023-2024

Versie 29 september 2023

Inhoud

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen	4
Artikel 1.	Algemene bepalingen	4
Artikel 2.	Begripsbepalingen	4
Artikel 3.	Toelating tot het examen.....	6
Artikel 4.	Afnemen eindexamen.....	6
Artikel 4a.	De examensecretaris.....	6
Artikel 5.	Indeling eindexamen; profielwerkstuk.....	7
Artikel 6.	Vrijstelling.....	7
Artikel 7.	Ontheffing	7
Artikel 8.	Onregelmatigheden	7
Artikel 9.	Geheimhouding	8
Hoofdstuk 2	Inhoud van het eindexamen	9
Artikel 10.	Examenprogramma	9
Hoofdstuk 3	Regeling van het eindexamen	10
Artikel 11.	Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting	10
Artikel 12.	Schoolexamen	10
Artikel 13.	Mededeling beoordeling schoolexamen	11
Artikel 14.	Beoordeling schoolexamen.....	11
Artikel 15.	Bekendmaking cijfer	11
Artikel 16.	Examendossier.....	12
Artikel 17.	Houdbaarheid bij doubleren	12
Artikel 18.	<i>Herexamen schoolexamen vmbo</i>	12
Artikel 19.	Herkansing.....	12
Artikel 20.	De benoeming en samenstelling van de examencommissie	12
Artikel 21.	De taken en bevoegdheden van de examencommissie	13
Hoofdstuk 4	Centraal examen.....	14
Artikel 22.	Tijdvak en afneming centraal examen.....	14
Artikel 23.	Centraal examen in eerder leerjaar.....	14
Artikel 24.	Regels en gang van zaken omtrent afname van het centraal examen	14
Artikel 25.	Hulpmiddelen	15
Artikel 26.	Verhinderings van de kandidaat	15
Hoofdstuk 5	Uitslag, herkansing en diplomering.....	16
Artikel 27.	Eindcijfer eindexamen	16
Artikel 28.	Vaststelling uitslag.....	16
Artikel 29.	<i>Uitslag vmbo</i>	16
Artikel 30.	Uitslag vwo en havo.....	17
Artikel 31.	Herkansing centraal examen.....	18
Artikel 32.	Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op niveau	19
Artikel 33.	Diploma en cijferlijst	19
Artikel 34.	Certificaat en cijferlijst	20
Artikel 35.	Voorschriften judicium cum laude	20
Hoofdstuk 6	Overige bepalingen	22
Artikel 36.	Afwijking wijze van examineren	22
Artikel 37.	Bewaren examenwerk	22
Artikel 38.	Spreading voltooiing centraal examen.....	23
Hoofdstuk 7.	Specifieke bepalingen school	24
Hoofdstuk 7A	<i>Belanghebbenden</i>	24
Artikel 39.	Personen die betrokken zijn bij het examen	24
Hoofdstuk 7B	<i>Algemene procedures</i>	24
Artikel 40.	Procedure Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte.....	24
Artikel 41.	Procedure Vervroegd examen.....	24
Artikel 42.	Procedure Examen op hoger niveau.....	25
Artikel 43.	Procedure Onregelmatigheden	25
Artikel 44.	Procedure Bezwaar indienen	25
Hoofdstuk 7C	<i>Het schoolexamen</i>	26

Artikel 45.	Inhoud schoolexamen.....	26
Artikel 46.	Beoordeling schoolexamenwerk.....	26
Artikel 47.	Procedure Inzage in beoordeling en normering schoolexamenwerk door kandidaten.....	27
Artikel 48.	Bewaren van schoolexamenwerk van kandidaten.....	27
Artikel 49.	Het combinatiecijfer.....	27
Artikel 50.	Het profielwerkstuk HAVO en VWO.....	27
Artikel 51.	Procedure Verhinderings bij PTA-onderdelen.....	28
Artikel 52.	Procedure Herkansingen van PTA-onderdelen.....	28
Artikel 53.	Examendossier.....	29
Artikel 54.	De algemene gang van zaken van examinering van PTA-onderdelen.....	29
Hoofdstuk 7D	Het Centraal Examen.....	31
Artikel 55.	De algemene gang van zaken tijdens het Centraal Examen.....	31
Artikel 56.	Procedure Beoordeling van het Centraal Examen.....	32
Artikel 57.	Procedure Inzage in beoordeling en normering Centraal Examenwerk door kandidaten.....	32
Artikel 58.	Procedure Opgeven van een herkansing van een Centraal Examen.....	32
Artikel 59.	Vaststelling cijfer profielwerkstuk gezakte kandidaten.....	32
Hoofdstuk 8.	Slotbepalingen.....	33
Artikel 60.	Overgangsrecht schoolexamen rekenen.....	33
Artikel 61.	Vaststelling en publicatie.....	33
Bijlage 1	Toegestane hulpmiddelen eindexamen.....	34

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Algemene bepalingen

1. Voor u ligt het examenreglement van Hofstad Lyceum behorend tot het bestuur van Stichting Lucas Onderwijs, gevestigd te 's-Gravenhage, voor het schooljaar 2023-2024.
2. Dit examenreglement is slechts van toepassing voor zover het niet in strijd is met de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 of andere toepasselijke wet- of regelgeving. Bij strijdigheid of wanneer dit examenreglement niet voorziet in een bepaalde situatie, gelden altijd de bepalingen van de toepasselijke wet- en regelgeving.
3. In gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet en waarin ook door de overige toepasselijke wet- of regelgeving niet wordt voorzien, beslist de directeur.
4. Taken en bevoegdheden van de diverse in dit eindexamenreglement genoemde functionarissen vloeien voort uit de toepasselijke wet- en regelgeving dan wel uit een door het bevoegd gezag verleend mandaat.
5. Het examenreglement bevat de regels over de organisatie van het eindexamen, de werkwijze en gang van zaken tijdens het eindexamen. Het PTA wordt jaarlijks voor 1 oktober vastgesteld door het bevoegd gezag conform het bepaalde in de artikelen 2.60a en 2.60b WVO 2020, artikel 11 examenreglement en na instemming van de medezeggenschapsraad. Wijziging van het PTA door het bevoegd gezag na 1 oktober kan slechts plaatsvinden met in achtname van het bepaalde in artikel 2.60c WVO 2020 in samenhang met artikel 2.60b lid 3 en 4 WVO 2020, artikel 11 examenreglement en na instemming van de medezeggenschapsraad.

Artikel 2. Begripsbepalingen

In dit eindexamenreglement wordt verstaan onder:

Bevoegd gezag:	de Stichting Lucas Onderwijs en zoals vertegenwoordigd door het College van Bestuur, waarbij het College van Bestuur kan delegeren aan Regiodirecteur, of directeur;
Commissie van Beroep:	de Commissie van Beroep zoals aangeduid in dit examenreglement; <i>cspe: centraal schriftelijk en praktisch examen in een vmbo-profielvak;</i>
CvTE:	het College voor Toetsen en Examens zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor toetsen en examens;
Deeleindexamen:	een examen in een of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
Directeur:	de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;
DUO:	de Dienst Uitvoering Onderwijs, een agentschap van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
Eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
Examencommissie:	de examencommissie zoals bedoeld in dit examenreglement en in artikel 2.60d WVO 2020;
Examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;

Examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
Examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 2.54d WVO 2020 en artikel 10 van dit reglement;
Examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
Examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 2.51a WVO 2020 en artikel 4a van dit reglement;
Fraude:	het op opzettelijke wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door bijvoorbeeld vervalsing van administratie of ontduiking van de geldende voorschriften, hetgeen wordt aangemerkt als onregelmatigheid in de zin van artikel 6 van dit examenreglement;
Gecommitteerde:	de gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56 lid 6 en lid 8 onder c WVO 2020 en artikel 3.22 en 3.23 Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
Herexamen:	het opnieuw afleggen van het schoolexamen in een vak waarvangeen centraal examen wordt afgenomen;
Herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
Inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examenonderdeel;
Inspectie:	de Inspectie van het Onderwijs als bedoeld in artikel 2 van de Wet op het onderwijstoezicht;
Kandidaat:	ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
Leerweg:	een van de leerwegen in het vmbo, als bedoeld in artikel 2.22 WVO 2020 (basisberoepsgericht, kaderberoepsgericht, gemengd en theoretisch);
Onregelmatigheid:	een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 2.61, 2.63 en 2.64 WVO 2020 waaronder (mede) begrepen: (examen)fraude, het bij zich hebben van niet toegestane hulpmiddelen, het te laat of niet volgens de regels inleveren van schriftelijk of praktisch werk, ongeoorloofde afwezigheid, het niet opvolgen van instructies, alsmede het in strijd handelen met een andere op de kandidaat rustende verplichting;
Profielwerkstuk:	het profielwerkstuk zoals bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 en 3.7 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 dat wil zeggen het werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel;
PTA:	het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in de artikelen 2.60a, 2.60b en 2.60c WVO;
Regiodirecteur:	functionaris die leiding geeft aan de regio, bij wie het bevoegd gezag

	conform het Managementstatuut VO de integrale verantwoordelijkheid voor een regio heeft neergelegd;
Schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
Tweede examiner:	<i>degene die, naast de examiner, tevens belast is met de beoordeling van het cspe in het vmbo;</i>
Uitvoeringsbesluit WVO 2020	het geldende Uitvoeringsbesluit (voor de laatste versie: zie www.overheid.nl);
WVO 2020:	Wet voortgezet onderwijs 2020.

Artikel 3. Toelating tot het examen

1. Ter afsluiting van de opleiding worden de leerlingen door de directeur in de gelegenheid gesteld om een eindexamen af te leggen. Dit eindexamen of deeleindexamen bestaat uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma is bepaald, uit een centraal examen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen door de directeur onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld om aan de school eindexamen af te leggen.
3. *De directeur van een school voor vmbo kan een kandidaat als bedoeld in lid 2 eveneens in de gelegenheid stellen om deeleindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van de basisberoepsgerichte, de kaderberoepsgerichte of de gemengde leerweg die de school verzorgt, indien de kandidaat voor een van deze leerwegen is ingeschreven aan een school voor voortgezet speciaal onderwijs.*

Artikel 4. Afnemen eindexamen

De directeur en de examinatoren van een school voor voortgezet onderwijs nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van Stichting Lucas Onderwijs het eindexamen of deeleindexamen af.

Artikel 4a. De examensecretaris

1. De directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De directeur en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.57, tweede lid, en 2.58, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector of directeur te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement, bedoeld in artikel 2.60, eerste lid;
 - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting, bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid; en
 - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen, bedoeld in artikel 2.55a.
4. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de taken van de examensecretaris.

Artikel 5. Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 3.4 Uitvoeringsbesluit WVO 2020, of de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 3.7 Uitvoeringsbesluit WVO 2020, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 440 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. *Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.*

Artikel 6. Vrijstelling

Conform het bepaalde in artikel 3.8 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 geldt dat een kandidaat die is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in een of meerdere vakken in bepaalde gevallen ook is vrijgesteld van het afleggen van eindexamen in dat vak. Vrijstelling kan worden verleend, verwijzend naar artikel 2.8, 2.14 of 2.32 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 7. Ontheffing

Conform het bepaalde in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 geldt dat een kandidaat aan wie ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs in een of meerdere vakken in bepaalde gevallen ook is vrijgesteld van het afleggen van eindexamen in dat vak. Ontheffing kan worden verleend, verwijzend naar artikel 2.33 lid 4 WVO 2020 of de artikelen 2.9 of 2.33 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 8. Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid¹ schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen of deeleindexamen, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.

¹ Een niet-limitatieve opsomming van voorbeelden van onregelmatigheden: zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een schoolexamentoets, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of handelingsdeel, fraude, gebruik maken van niet-toegestane hulpmiddelen zoals mobiele telefoons, niet-toegestane communicatie e.d.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich daarbij laten bijstaan door een door hem aan te wijzen meerderjarige.
4. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de directeur geen deel uitmaken.
6. In overeenstemming met artikel 2.63, tweede lid WVO 2020 wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
7. De commissie van beroep bestaat uit ten minste 3 leden, te weten de regiodirecteur van de regio waar de kwestie is ontstaan, waarbij de regiodirecteur ervoor kan kiezen om een regiodirecteur van één van de andere regio's aan te wijzen als lid van de commissie van beroep in zijn plaats, een schoolleider van een vergelijkbaar type niet zijnde de school waar de kwestie is ontstaan, een examensecretaris van een vergelijkbaar schooltype niet zijnde de school waar de kwestie is ontstaan en tevens een jurist van Stichting Lucas Onderwijs. Indien gewenst kan de regiodirecteur eveneens aan de commissie van beroep toevoegen een lid uit de personeels- of oudergeleding van de medezeggenschapsraad of een andere ouder of personeelslid niet zijnde een ouder of lid van de school waar de kwestie is ontstaan.
8. Het adres van de commissie van beroep is Stichting Lucas Onderwijs t.a.v. mw. L.Y. Eelkema, Postbus 93231, 2509 AE Den Haag. Het schriftelijk beroep kan ook per e-mail verzonden worden naar: leelkema@lucasonderwijs.nl.

Artikel 9. Geheimhouding

Iedereen die betrokken is bij de uitvoering van het eindexamen en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan het vertrouwelijke karakter bekend is of redelijkerwijs valt aan te nemen, is verplicht tot geheimhouding daarvan. Deze geheimhoudingsplicht vervalt wanneer enig wettelijk voorschrift tot bekendmaking van de betrokken gegevens verplicht of wanneer de uitvoering van de toepasselijke wet- en regelgeving bekendmaking noodzakelijk maakt.

Hoofdstuk 2 Inhoud van het eindexamen

Artikel 10. Examenprogramma

Op de betrokken locaties van Stichting Lucas Onderwijs kan eindexamen worden afgelegd in de vakken zoals vermeld in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, voor zover deze in de onderscheiden locaties van de school worden aangeboden en staan vermeld in de schoolgids van het betreffende cursusjaar van de betrokken school. De inhoud van het eindexamen voor de onderscheiden onderwijssoorten wordt nader geregeld in de volgende artikelen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020:

- artikel 3.1, eindexamen vwo (atheneum);
- artikel 3.2, eindexamen vwo (gymnasium);
- artikel 3.3, eindexamen havo;
- *artikel 3.4, eindexamen vmbo, theoretische leerweg;*
- *artikel 3.5, eindexamen vmbo, basisberoepsgerichte leerweg;*
- *artikel 3.6, eindexamen vmbo, kaderberoepsgerichte leerweg;*
- *artikel 3.7, eindexamen vmbo, gemengde leerweg.*

Hoofdstuk 3 Regeling van het eindexamen

Artikel 11. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. De directeur stelt jaarlijks op voorstel van de examencommissie conform artikel 2.60 WVO 2020 een examenreglement vast en legt dit ter instemming aan de medezeggenschapsraad voor. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in artikel 3.58 en 3.59 Uitvoeringsbesluit WVO in samenhang met artikel 2.61 WVO 2020 en artikel 8 van dit eindexamenreglement, en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen, de herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, en de samenstelling en het adres van de in artikel 3.59 derde lid Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en artikel 8 van dit eindexamenreglement bedoelde commissie van beroep. Ten aanzien van de herkansing wordt in elk geval bepaald, in welke gevallen een herkansing mogelijk is. Ook kan worden bepaald dat tot die gevallen kunnen behoren gevallen dat de kandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest, aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. Het examenreglement wordt jaarlijks voor 1 oktober van het betreffende schooljaar aan de kandidaten verstrekt of toegezonden. Tevens wordt het examenreglement aan de inspectie toegezonden.
3. De directeur stelt jaarlijks vóór 1 oktober van het betreffende schooljaar een programma van toetsing en afsluiting (hierna PTA) vast conform het bepaalde in artikel 2.60a en 2.60b WVO en draagt er mede zorg voor dat het PTA aan de inspectie wordt gezonden en aan de desbetreffende kandidaten wordt verstrekt.
Het PTA vermeldt in elk geval:

welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst; welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst; de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen; de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden; de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.

4. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het PTA duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
 - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
 - c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.
4. Aan het deelnemen aan bepaalde onderdelen van het schoolexamen kunnen voorwaarden zijn verbonden; deze voorwaarden zijn voor de diverse vakken vermeld in het PTA.

Artikel 12. Schoolexamen

1. De directeur bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Dit wordt vermeld in het PTA, waarbij ook wordt bepaald in welke tijdvakken het schoolexamen wordt afgenomen.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 2.55

- tweede lid WVO 2020.
3. De directeur kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
 4. Bij toepassing van artikel 3.12 Uitvoeringsbesluit WVO wordt het schoolexamen in het vak waarop dit schoolexamen betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van het centraal examen in dat vak.

Artikel 13. Mededeling beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
 - a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
 - c. *de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en*
 - d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier zoals bedoeld in artikel 3.11 Uitvoeringsbesluit WVO.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verstrekken van de beoordeling van het schoolexamen.

Artikel 14. Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid, wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken, beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende». Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. *In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende». Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.*

Artikel 15. Bekendmaking cijfer

1. Het cijfer van elk onderdeel van het schoolexamen wordt binnen een redelijke termijn aan de kandidaat bekend gemaakt, behoudens in geval van overmacht.
2. De schriftelijke rapportage aan de kandidaat geschiedt periodiek op door de directeur vast te stellen momenten.
3. De directeur en/of de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, overzichten en beoordelingen aan de kandidaat. De kandidaat tekent alleen voor ontvangst.
4. Op diens verzoek krijgt de kandidaat inzage in de beoordeling en normering van het schoolexamen.

Artikel 16. Examendossier

Het schoolexamen wordt conform artikel 3.11 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 vastgelegd in een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk 2.28 Uitvoeringsbesluit WVO 2020, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

Artikel 17. Houdbaarheid bij doubleren

Als een kandidaat doubleert of is afgewezen na het centraal examen, kan hij geen aanspraak maken op enige vorm van vrijstelling van vakken, werkstukken en opdrachten. De directeur kan op schriftelijk verzoek van de kandidaat in voorkomende gevallen anders beslissen.

Artikel 18. Herexamen schoolexamen vmbo

1. *De examenkandidaat die eindexamen vmbo aflegt, kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.*
2. *Het bevoegd gezag van een school voor mavo of vbo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.*
3. *Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.*
4. *Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.*
5. *Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.*

Artikel 19. Herkansing

Eventuele herkansingsmogelijkheden voor delen van het schoolexamen of voor schoolexamens waarin een examen wordt afgelegd worden geregeld in het PTA.

Artikel 20. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag:
 - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
 - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. leden van het bevoegd gezag;
 - b. de directeur van de school;
 - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
 - d. leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.

4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoort;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

Artikel 21. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 WVO 2020 voor het bevoegd gezag;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een PTA als bedoeld in artikel 2.60a WVO 2020 voor het bevoegd gezag;
 - a. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - b. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
 - c. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen. Bij verschil van mening tussen examencommissie en directeur over de wenselijke verbeteringen kunnen zij hun verschil van mening aan de Regiodirecteur voorleggen, die dan beslist.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

Hoofdstuk 4 Centraal examen

Artikel 22. Tijdvak en afneming centraal examen

1. Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens (CvTE).
4. *Scholen voor vmbo BB en KB kunnen deelnemen aan flexibele en digitale centrale examens. Bij deze examens kan op onderdelen afgeweken worden van het Eindexamenbesluit VO. Dit kan alleen als de scholen toestemming hebben van het CvTE en opereren met inachtneming van de kaders van het CvTE. Dit kader is opgenomen in de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB' en geldt als regelgeving als bedoeld in artikel 37 lid 8 van het Eindexamenbesluit VO.*

Artikel 23. Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 2.56 tweede lid WVO 2020 kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het CvTE.
4. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 24. Regels en gang van zaken omtrent afname van het centraal examen

1. De directeur draagt er zorg voor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het CvTE kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het CvTE.
3. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. De kandidaat krijgt in dit geval geen extra examentijd.
6. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een toezichthouder het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur dan wel een lid van de schoolleiding of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Voor het centraal examen geldt dan het volgende:
 - a. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspecteur de gemiste tijd op dezelfde dag worden ingehaald;
 - b. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur, zo mogelijk op grond van een medische verklaring aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is;

- c. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het eerstvolgende tijdvak opnieuw aan het betreffende examen deelnemen.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
8. Aan het eind van elke schriftelijke/digitale zitting van het centraal examen blijven de kandidaten op hun plaats zitten tot de surveillanten hun werk hebben ingenomen.
9. Iedere kandidaat die op een zitting aanwezig is geweest, wordt geacht de toets te hebben afgelegd.
10. Het CvTE kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 25. Hulpmiddelen

Voor het uitvoeren van een examenopdracht mag een kandidaat op de examenwerkplek enkel die zaken bij zich hebben die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht. Persoonlijke bezittingen van de kandidaat, zoals telefoons of andere devices, tassen en boeken blijven buiten het bereik van de kandidaat met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die voor (het desbetreffende onderdeel van) het centraal examen zijn vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen.

Artikel 26. Verhindering van de kandidaat

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak eveneens verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het CvTE zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij het CvTE. Indien sprake is van een afwijkende wijze van examineren, conform het bepaalde in artikel 3.54 Uitvoeringsbesluit WVO alsmede het bepaalde in artikel 36 van dit reglement, deelt de directeur dit mede aan het CvTE, en laat hij in het bijzonder weten waaruit deze afwijking bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het CvTE het resultaat mede aan de directeur.
5. Als sprake is van een situatie waarin de directeur zelf de afnametijdstippen bepaalt (zie artikel 3.29 lid 3 Uitvoeringsbesluit WVO) kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het CvTE daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.

Hoofdstuk 5 Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 27. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen, afgerond op 1 decimaal, tevens het eindcijfer.
4. Voor het berekenen van het combinatiecijfer (havo en vwo) worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) voor het profielwerkstuk en ten minste de vakken maatschappijleer en CKV gemiddeld vermeld. De school kan daar de vakken algemene natuurwetenschappen en/of godsdienst en/of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs aan toe voegen. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5.

Artikel 28. Vaststelling uitslag

1. De directeur stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen conform artikel 3.33 Uitvoeringsbesluit WVO vast of de kandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken zoals bedoeld in de artikelen 3.1 tot en met 3.7 Uitvoeringsbesluit WVO.
2. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast met inachtneming van artikel 29 en 30 van dit Reglement.
3. De uitslag luidt "geslaagd" of "afgewezen".
4. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen voor de school een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.
5. Indien de kandidaat eindexamen heeft afgelegd en in datzelfde jaar deelstaatsexamen heeft afgelegd of eindexamen in een of meer vakken aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, betrekken de re directeur en de examensecretaris de met het deelstaatsexamen respectievelijk dat eindexamen behaalde cijfers, indien de kandidaat daarom tijdig en schriftelijk heeft verzocht, bij de uitslagbepaling.

Artikel 29. Uitslag vmbo

13. *De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien die kandidaat het:*
 - a. *rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;*
 - b. *hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;*
 - c. *hij onverminderd onderdeel b:*
 1. *voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;*
 2. *voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of*

3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief CKV uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald;
 - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
 - g. hij een loopbaandossier gemaakt heeft volgens het PTA van de school.
14. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid Uitvoeringsbesluit WVO 2020 niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
 15. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
 16. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
 17. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
 18. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject als bedoeld in artikel 2.103 WVO 2020 geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

19. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het recht op herkansing zoals bedoeld in artikel 3.38 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Indien de kandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 30. Uitslag vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5

- of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
- e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk.
3. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
4. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het recht op herkansing zoals bedoeld in artikel 3.38 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Indien de kandidaat geen herexamen doet, is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 31. Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 3.29 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. *Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.*
3. *De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.*
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 3.34, vijfde lid, of artikel 3.35, zevende lid, Uitvoeringsbesluit WVO 2020 de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de directeur vóór een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 32. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op niveau

1. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van de schoolsoort of leerweg van inschrijving.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip, schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in lid 1 bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 29 of 30 van het reglement en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.

Artikel 33. Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
 - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
 - c. *voor vmbo het thema van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk;*
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;
 - e. *de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief CKV uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in vmbo;*
 - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
 - de maatschappelijke stage is beoordeeld met «voldoende» of «goed»
 - en onderdeel is van het eindexamen.
 - h. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het eindcijfer zoals bedoeld in artikel 3.34 tweede lid of artikel 3.35 derde lid Uitvoeringsbesluit WVO;
 - i. de uitslag van het eindexamen zoals bedoeld in artikel 2.57 tweede lid WVO 2020.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken. Op het diploma vwo wordt vermeld welk eindexamen de leerling heeft afgelegd: gymnasium of atheneum. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Onze Minister stelt het model van de cijferlijst vast.
5. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:

- a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
 1. het vak maatschappijleer waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, wordt niet vermeld op de cijferlijst;
 2. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 3. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
 4. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

- b. *indien het betreft het eindexamen vmbo:*
 1. *vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;*
 2. *de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid, bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;*
 3. *andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.*

Artikel 34. Certificaat en cijferlijst

1. *De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat zoals bedoeld in artikel 2.58 lid 1 onder d WVO 2020 uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:*
 - a. *het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en*
 - b. *het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met «goed» of «voldoende».*
2. Onze Minister stelt het model van het certificaat en de cijferlijst vast.
3. De examensecretaris en de directeur tekenen de diploma's, certificaten, getuigschriften en de cijferlijsten.

Artikel 35. Voorschriften judicium cum laude

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1 de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 3.34 tweede lid 2 Uitvoeringsbesluit WVO 2020, en de vakken van het profieldeel; en
 - 2 het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld; en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1 de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 3.34 tweede lid Uitvoeringsbesluit WVO 2020, en de vakken van het profieldeel; en
 - 2 het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld; en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
3. *Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg of gemengde leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:*
- a. *ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:*
 - 1 *de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en*
 - 2 *het vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 3.35 Uitvoeringsbesluit WVO 2020; en*
 - b. *ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.*
4. *Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:*
- a. *ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:*
 - 1 *de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en*
 - 2 *het eindcijfer berekend op grond van artikel 3.35 derde lid Uitvoeringsbesluit WVO 2020; en*
 - b. *ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.*

Hoofdstuk 6 Overige bepalingen

Artikel 36. Afwijking wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en het examenreglement wordt voldaan. De directeur doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in lid 1 bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in lid 3 bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van lid 3 wordt door de directeur mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 37. Bewaren examenwerk

1. De directeur bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de kandidaat, inclusief de cijferlijst, gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig set van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Artikel 38. Spreiding voltooiing centraal examen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in lid 1 bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 3.38 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat punt bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De directeur en de secretaris van het eindexamen voor de school stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 3.34 of 3.35 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en artikel 29 en 30 van het reglement.

Hoofdstuk 7. Specifieke bepalingen school

Hoofdstuk 7A **Belanghebbenden**

Artikel 39. Personen die betrokken zijn bij het examen

1. Kandidaat
2. Directeur
3. Afdeling HAVO:
 - Afdelingsleider HAVO
 - Afdelingscoördinator(en) HAVO
4. Afdeling VWO:
 - Afdelingsleider VWO
 - Afdelingscoördinator(en) VWO
5. Zorgteam:
 - Coördinator Passend Onderwijs (COPA)
 - Gedragsdeskundige(n)
6. Examensecretaris
7. Examencommissie

Hoofdstuk 7B **Algemene procedures**

Artikel 40. Procedure Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte

1. Om een aanpassing bij het examen te krijgen volgens artikel 36, zijn er twee zaken nodig:
 - een schriftelijk verzoek van de wettelijke vertegenwoordiger(s) aan de examensecretaris.
 - een deskundigenverklaring die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld.

Als er in een eerder leerjaar al een verklaring is ingeleverd hoeft deze niet opnieuw te worden ingeleverd.
2. De examensecretaris bepaalt na inbrenging van het verzoek in samenspraak met ten minste één van de volgende betrokkenen: leden van de desbetreffende afdeling en het zorgteam, de wijze waarop de examenonderdelen zullen worden afgelegd.
3. De examensecretaris stelt de kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) schriftelijk van het besluit op de hoogte.
4. Kandidaten kunnen de volgende faciliteiten krijgen:
 - a. Tijdverlenging bij examenonderdelen
 - schoolexamenonderdeel tot en met 60 minuten: 10 minuten extra tijd.
 - schoolexamenonderdeel van 61 tot en met 120 minuten: 15 minuten extra tijd.
 - schoolexamenonderdeel van 121 tot en met 180 minuten: 30 minuten extra tijd.
 - Centraal Eindexamen: 30 minuten extra tijd.
 - b. Gebruik van laptop/computer met spellingscontrole om examen op te maken.
 - c. Gebruik van laptop/computer zonder spellingscontrole om examen op te maken.
 - d. Andere faciliteiten na overleg met de rector en/of toestemming van de inspectie.

Artikel 41. Procedure Vervroegd examen

1. Als een kandidaat een of meerdere vakken vervroegd wil afsluiten, dan dienen de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de kandidaat een schriftelijk verzoek in te dienen bij de examensecretaris.

2. De examensecretaris besluit na overleg met de sectie van het desbetreffende vak waarvoor de aanvraag wordt gedaan, of het verzoek wordt ingewilligd.
3. De examensecretaris stelt de kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) schriftelijk van het besluit op de hoogte.

Artikel 42. Procedure Examen op hoger niveau

1. Als een kandidaat een of meerdere vakken op een hoger niveau wil afsluiten, dan dienen de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de kandidaat een schriftelijk verzoek in te dienen bij de examensecretaris.
2. De examensecretaris besluit na overleg met de sectie van het desbetreffende vak waarvoor de aanvraag wordt gedaan, of het verzoek wordt ingewilligd.
3. De examensecretaris stelt de kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) schriftelijk van het besluit op de hoogte.

Artikel 43. Procedure Onregelmatigheden

1. Voordat een beslissing wordt genomen ingevolge onregelmatigheden, hoort de afdelingsleiding en/of de examensecretaris met mandaat van de directeur de kandidaat en mogelijk andere betrokkenen.
2. De kandidaat en wettelijke vertegenwoordiger(s) kunnen een gesprek aanvragen bij de directeur, die volgens artikel 8 lid 3 de kandidaat hoort.
De kandidaat kan zich daarbij laten bijstaan door een door hem aan te wijzen meerderjarige.
3. De examensecretaris deelt het besluit mee aan de kandidaat en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de kandidaat, zo mogelijk mondeling maar in ieder geval schriftelijk waarbij de kandidaat wordt gewezen op het bepaalde in artikel 8 lid 5 en lid 6.
Indien nodig wordt het besluit tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie.

Artikel 44. Procedure Bezwaar indienen

1. Indien de kandidaat van mening is dat de afname van een examen niet goed verlopen is dan kan de kandidaat binnen vijf werkdagen per email een klacht indienen bij de examensecretaris.
2. Indien een kandidaat het niet eens is met het cijfer dat hem voor een examen is toegekend dan heeft hij het recht binnen vijf werkdagen dat het cijfer hem is medegedeeld per email beargumenteerd bezwaar aan te tekenen tegen deze beoordeling. De examensecretaris informeert de betrokken docent en deze levert de examensecretaris een kopie van de opgaven, het werk van de kandidaat en het beoordelingsmodel.
3. Voor een klacht zoals geformuleerd in art. 44 lid 1 en 2 geldt dat de examensecretaris deze voorlegt aan de examencommissie. Deze commissie hoort zo nodig de kandidaat en de betrokken surveillant(en) en/of docent(en). Daarna doet de examencommissie zo snel mogelijk een voorstel over de te nemen maatregelen aan de directeur. Deze neemt dan zo snel mogelijk een beslissing. De examensecretaris geeft de beslissing per email door aan de kandidaat en zijn wettige vertegenwoordiger(s), de betrokken collega's. Deze beslissing is voorzien van een toelichting.

Artikel 45. Inhoud schoolexamen

1. Het schoolexamen bestaat mogelijk uit de volgende onderdelen:
 - SE-toetsen (bijvoorbeeld schriftelijk, mondeling, kijk- en luistervaardigheid)
 - PO-toetsen (praktische opdrachten)
 - HD (handelingsdelen) uitsluitend bij het vak LO
 - PWS (profielwerkstuk)
 - een schoolexamen rekenen voor leerlingen die geen eindexamen in het vak wiskunde afleggen
2. In het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) staat welke onderdelen voor dat vak deel uitmaken van het schoolexamen.
3. In het PTA is voor elk vak dat aangeboden wordt in het examenjaar per schoolexamenonderdeel het volgende weergegeven:
 1. Een omschrijving de toetsstof van het onderdeel
 2. De wijze waarop het onderdeel wordt afgenomen
 3. Het percentage dat het onderdeel uitmaakt van het schoolexamen
 4. De tijdsduur van het onderdeel
 5. De herkansbaarheid van het onderdeel
 6. De toetsweek waarin het onderdeel wordt afgenomen dan wel waarin de deadline voor de totstandkoming van de beoordeling van het onderdeel plaatsvindt
 7. Een verwijzing naar de eindtermen van het examenprogramma
 8. De toegestane hulpmiddelen
4. Onderdelen van het PTA kunnen per kandidaat verschillen, mits beschreven in het PTA en met toestemming van het bevoegd gezag.
5. Een schriftelijke PTA-onderdeel en PTA-onderdelen op de PC worden voor alle kandidaten van een klas of cluster op hetzelfde moment afgenomen.
6. Een mondelinge of praktische PTA-toets wordt per groepje kandidaten van een klas of cluster of op hetzelfde moment afgenomen of op verschillende momenten verspreid afgenomen.

Artikel 46. Beoordeling schoolexamenwerk

1. In het Programma van Toetsing en Afsluiting staat aangegeven welke onderdelen worden beoordeeld met een cijfer. De examinerator gebruikt hiervoor een schaal van cijfers lopend van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal. In deze schaal van cijfers wordt aan de gehele cijfers de volgende betekenis toegekend:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend
2. PO-toetsen, SE-toetsen, het profielwerkstuk en het schoolexamen rekenen worden beoordeeld met een cijfer.
3. De PTA-onderdelen van het vak Lichamelijke Opvoeding (LO) worden beoordeeld met een onvoldoende, voldoende of goed. Zolang het oordeel voldoende of goed niet is gegeven, is het betreffende onderdeel niet afgesloten.
4. De kandidaat heeft inzage in de resultaten van zijn schoolexamenonderdelen via Magister.

Artikel 47. Procedure Inzage in beoordeling en normering schoolexamenwerk door kandidaten

1. De examiner geeft na de beoordeling van een PTA-onderdeel de kandidaat inzage in het door de kandidaat gemaakte werk en de door de examiner genoteerde beoordeling en normering.
2. Bij de inzage is de examiner aanwezig.
3. Het maken van aantekeningen op het gemaakte werk door de kandidaat tijdens de inzage wordt gezien als fraude.

Artikel 48. Bewaren van schoolexamenwerk van kandidaten

1. Enkel de gemaakte PTA-onderdelen van kandidaten met daarbij ten minste één exemplaar van de opgaven, het correctiemodel met de normering worden tijdens een schooljaar op school bewaard.
2. Voor de voor-examenklassen (4 HAVO, 4 VWO en 5 VWO) geldt dat het gemaakte werk wordt bewaard totdat het eindrapport van het betreffende leerjaar aan de kandidaat is uitgedeeld.
3. Voor de examenklassen (5 HAVO en 6 VWO) geldt dat het gemaakte werk wordt bewaard totdat het diploma is uitgereikt aan de kandidaat.

Artikel 49. Het combinatiecijfer

1. Het combinatiecijfer havo en vwo atheneum zoals genoemd in artikel 27 lid 4, bestaat uit het rekenkundig gemiddelde van de afgeronde eindcijfers van het profielwerkstuk, het vak maatschappijleer óf mens en maatschappij en het vak Culturele en Kunstzinnige vorming (CKV).
2. Het combinatiecijfer vwo gymnasium zoals genoemd in artikel 27 lid 4, bestaat uit het rekenkundig gemiddelde van de afgeronde eindcijfers van het profielwerkstuk en het vak maatschappijleer óf mens en maatschappij.
3. Het combinatiecijfer wordt gezien als één vak en bestaat alleen uit een schoolexamen.

NB. Met ingang van 1 augustus 2023 is het vak Algemene Natuurwetenschappen (ANW) afgeschaft. De reeds lopende PTA's ANW worden wel afgemaakt. Voor de cohorten H5 2022-2024, V5 2022-2026 en V6 2021-2024 bestaat het combinatiecijfer uit de afgeronde eindcijfers van de in art. 48 lid 1 en 2 genoemde vakken inclusief het afgeronde eindcijfer van het vak ANW.

Artikel 50. Het profielwerkstuk HAVO en VWO

1. Het profielwerkstuk is een uitgebreide praktische opdracht waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel. De kandidaat kan laten zien welke kennis, inzicht en vaardigheden worden beheerst en in welke mate.
2. Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één vak van het eindexamen van de kandidaat dat een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
3. De studielasturen voor een kandidaat zijn ten minste 80 uur.
4. Het profielwerkstuk wordt afgerond met een verslag. Het proces is even belangrijk als het product bij het profielwerkstuk. De leerling moet de activiteiten dan ook documenteren in een logboek, zodat deze voor de examiner bij de beoordeling inzichtelijk zijn.
5. Binnen de voorwaarden uit lid 2 is de keuze voor een vak in principe vrij maar wordt deze keuze beperkt door de beschikbaarheid van docenten om de profielwerkstukken te begeleiden.
6. De deadline van het profielwerkstuk wordt door school aan het begin van het schooljaar

- vastgesteld. Van deze deadline kan door de kandidaat niet worden afgeweken.
7. Een docent zal functioneren als begeleider en examinerator van een profielwerkstuk.
 8. De begeleider en de kandidaat gaan in overleg over de uitwerking van het profielwerkstuk. De begeleider communiceert met de kandidaat over de eisen waaraan het profielwerkstuk moet voldoen, de beoordelingscriteria en een tijdschema met onder andere de inleverdatum en de datum waarop de beoordeling wordt meegedeeld.
 9. Overschrijding van de deadline voor het definitief inleveren van het profielwerkstuk wordt door de begeleider van het profielwerkstuk gemeld aan de desbetreffende afdelingsleider.
 10. Als het eindcijfer van het profielwerkstuk 3 of lager is, geeft de examinerator aanwijzingen aan de leerling die ervoor kunnen zorgen dat voor het profielwerkstuk alsnog minimaal het eindcijfer 4 wordt behaald.
 11. Wanneer een kandidaat een profielwerkstuk op havoniveau heeft afgerond en doorstroomt naar vwo dan moet het profielwerkstuktraject opnieuw doorlopen worden. Het havo profielwerkstuk mag hiervoor niet ongewijzigd ingeleverd worden.

Artikel 51. Procedure Verhinderung bij PTA-onderdelen

1. De aanwezigheid bij een PTA-onderdeel is verplicht.
2. Indien een kandidaat PTA-onderdeel wegens ziekte heeft gemist dan heeft de kandidaat het recht om dit in te halen indien de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de kandidaat de kandidaat op die desbetreffende dag hebben ziek gemeld. De wettelijke vertegenwoordiger(s) melden de kandidaat ziek volgens de gangbare procedure en sturen een e-mailbericht naar de desbetreffende afdelingsleider
3. In andere situaties dan vermeld in artikel 51 lid 2 kunnen de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de kandidaat een verzoek tot inhalen indienen bij de afdelingsleider. Dit verzoek dient uiterlijk twee werkdagen na de dag van verhindering ingediend te zijn.
4. Een PTA-onderdeel kan alleen met toestemming van de afdelingsleider worden ingehaald.
5. Er wordt door school een inhaalmoment vastgesteld.
6. Indien het PTA-onderdeel niet op het vastgestelde moment wordt ingehaald, dus indien de kandidaat niet aanwezig is bij het inhaalmoment omdat deze opnieuw ziek is of verhinderd is, geeft dit geen recht meer op een volgend inhaalmoment. De kandidaat kan enkel nog zijn herkansing inzetten om het onderdeel af te ronden.
7. Indien de kandidaat na het missen van het inhaalmoment niet zijn herkansing gebruikt om het onderdeel af te ronden dan kan de kandidaat zijn schoolexamen niet afronden. De kandidaat kan dan niet toegelaten worden tot het centraal examen.
8. Een mondeling of praktisch PTA-onderdeel dat per groep kandidaten van een klas of cluster wordt afgenomen, zal ook doorgang vinden wanneer niet alle kandidaten aanwezig zijn, tenzij de examinerator anders besluit.
9. Een kandidaat van wie de wettigheid van de afwezigheid bij een onderdeel van het schoolexamen dan wel het niet tijdig verrichten van een activiteit in het kader van het schoolexamen, naar het oordeel van de directeur niet voldoende kan worden aangetoond, wordt geacht zich schuldig gemaakt te hebben aan een onregelmatigheid. De directeur kan dan maatregelen nemen overeenkomstig artikel 8 van dit reglement.

Artikel 52. Procedure Herkansingen van PTA-onderdelen

1. Kandidaten uit de voor-examenjaren 4 HAVO en 5 VWO kunnen maximaal 2 herkansbare PTA-onderdelen per jaar herkansen. Eén herkansing na toetsweken 1, 2 en 3 en één herkansing na toetsweken 4 en 5. De herkansing na toetsweken 1, 2 en 3 heeft uitsluitend betrekking op de PTA-onderdelen uit toetsweken 1, 2 en 3. De herkansing na toetsweken 4 en 5 heeft uitsluitend betrekking op de PTA-onderdelen uit toetsweken 4 en 5.

2. Kandidaten uit 4 VWO mogen een herkansbaar PTA-onderdeel uit 4 VWO inzetten als herkansing na toetsweken 1, 2 en 3 in 5 VWO.
3. Kandidaten uit de examenjaren 5 HAVO en 6 VWO kunnen na iedere toetsweek maximaal 1 herkansbaar PTA-onderdeel herkansen van de afgelegde PTA-onderdelen uit die toetsweek.
4. De school bepaalt de data voor de herkansingen. Deze data zijn bindend. Gemiste herkansingen kunnen niet worden ingehaald.
5. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor het tijdig opgeven voor de juiste herkansing via Magister.

Artikel 53. Examendossier

1. Het examendossier bevat de resultaten die een kandidaat behaald heeft voor alle schoolexamenonderdelen van alle vakken. Het examendossier wordt op school bewaard.
2. De examensecretaris is verantwoordelijk voor het beheer van het examendossier.
3. Voor aanvang van het eerste tijdvak van het Centraal Examen dient het examendossier compleet te zijn. Als het examendossier niet compleet is, kan de kandidaat niet deelnemen aan het centraal examen. Als voor het vak LO niet het resultaat voldoende of goed is behaald, is het dossier niet compleet.
4. De in het examendossier vermelde resultaten van het schoolexamen worden ter controle aan de kandidaten voorgelegd voordat de resultaten van het schoolexamen naar DUO worden verzonden.
5. De school bepaalt de datum waarop het examendossier compleet moet zijn. Deze datum is bindend.

Artikel 54. De algemene gang van zaken van examinering van PTA-onderdelen

Voor de examenzitting

1. Alle kandidaten zijn ten minste 10 minuten voor het begin van de zitting aanwezig in de examenzaal.
2. Als de kandidaat te laat komt of binnen komt tijdens de opening of het uitdelen kan de surveillant je verzoeken buiten te wachten. De hierdoor gemiste tijd krijg je niet terug. Je examen eindigt ook dan op de vastgestelde eindtijd.
3. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot de examenzaal worden toegelaten. De hierdoor gemiste tijd krijg je niet terug. Je examen eindigt ook dan op de vastgestelde eindtijd.
4. Kandidaten die te laat komen bij een schoolexamen kijk- en luistervaardigheid kunnen niet meer deelnemen aan een reeds aangevangen onderdeel.
5. Kandidaten die te laat komen bij een mondeling of praktisch schoolexamenonderdeel kunnen niet meer deelnemen aan een reeds aangevangen onderdeel.
6. Tassen en jassen zijn niet toegestaan in de examenzaal. De kandidaat bergt deze op in zijn kluisje.

Hulpmiddelen

7. Een kandidaat kan tijdens de schoolexamenonderdelen gebruik maken van de hulpmiddelen zoals deze zijn beschreven in het PTA.
8. De school verzorgt bij de schoolexamenonderdelen de aanwezigheid van woordenboeken en, indien in het PTA beschreven, de BINAS en de Grote Bosaltas.
9. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor de overige benodigde materialen bij het

schoolexamenonderdeel. Als gebruik gemaakt mag worden van hulpmiddelen mogen deze niet beschreven zijn of anderszins voorzien zijn van zaken die als mogelijke onregelmatigheden kunnen worden beschouwd.

10. Elektronische apparatuur zoals een mobiele telefoon, smartwatch etc. met uitzondering van een rekenmachine, is niet toegestaan in de examenzaal.
11. Het dragen van een horloge is niet toegestaan tijdens de examenzitting.
12. Examenonderdelen worden gemaakt met zwarte of blauwe pen. De kandidaat mag niet met potlood schrijven, niet met een uitgumbare pen schrijven en mag geen correctielak gebruiken. Alleen voor tekeningen en grafieken mag gebruik gemaakt worden van een potlood.
13. Indien een kandidaat het werk met potlood heeft gemaakt dan wordt direct na het beëindigen van de zitting het werk gekopieerd. Het origineel wordt bewaard op de betreffende afdelingskamer. De kopie wordt voorzien van de datum en een paraaf van de kandidaat. De examinator ontvangt deze gewaarmerkte kopie ter correctie.

Tijdens de afname

13. Tijdens een schoolexamenonderdeel worden aan de kandidaten geen mededelingen gedaan over de opgaven. Alleen wijzigingen en errata worden meegedeeld.
14. Kandidaten dienen tijdens schoolexamenonderdelen stil te zijn, behalve waar het een mondeling schoolexamen betreft.
15. Kandidaten moeten minimaal een half uur na aanvang in de examenzaal blijven. Tot het laatste kwartier voor het einde van de zitting mag de kandidaat na inleveren van zijn werk de zitting verlaten.
16. Het laatste kwartier van de zitting mogen de kandidaten de examenzaal niet meer verlaten.
17. Alleen met toestemming van een surveillant mag de kandidaat de ruimte verlaten.
18. De kandidaat is verantwoordelijk voor het achterlaten van zijn gehele examenwerk in de examenzaal.

Sluiting van de zitting

19. Kandidaten mogen niet verder schrijven na het verstrijken van de toetstijd.
20. Het examenwerk wordt door de surveillant opgehaald en hem aangereikt door de kandidaten.
21. Kandidaten zijn zelf verantwoordelijk voor het inleveren van het complete examenwerk.
22. Kandidaten blijven in stilte zitten tot de surveillant het teken geeft dat zij de examenzaal in stilte mogen verlaten.

Artikel 55. De algemene gang van zaken tijdens het Centraal Examen*Voor de examenzitting*

1. Alle kandidaten dienen bij een Centraal Examen uiterlijk 15 minuten voor aanvang van het examen aanwezig te zijn.
2. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot 30 minuten na aanvang van de zitting tot de examenzaal worden toegelaten. De hierdoor gemiste tijd krijg je niet terug. Je examen eindigt ook dan op de vastgestelde eindtijd.
3. Tassen en jassen zijn niet toegestaan in de examenzaal. De kandidaat bergt deze op in zijn kluisje.

Hulpmiddelen

4. Een kandidaat kan tijdens de centrale examen gebruik maken van de hulpmiddelen zoals vermeld in de bijlage van dit examenreglement.
5. De school verzorgt de woordenboeken en de BINAS.
6. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor de overige benodigde materialen bij het Centraal Examen.
7. Als gebruik gemaakt mag worden van hulpmiddelen, mogen deze niet beschreven zijn of anderszins voorzien zijn van zaken die als mogelijke onregelmatigheden kunnen worden beschouwd.
8. Het is niet toegestaan tijdens het afleggen van een Centraal Examen de beschikking te hebben over meer dan één (grafische) rekenmachine.
9. Elektronische apparatuur zoals een mobiele telefoon, smartwatch etc. met uitzondering van een rekenmachine, is niet toegestaan in de examenzaal.
10. Het dragen van een horloge is niet toegestaan tijdens het Centraal Examen.
11. Examenonderdelen worden gemaakt met zwarte of blauwe pen. De kandidaat mag niet met potlood schrijven, niet met een uitgumbare pen en mag geen correctielak gebruiken. Alleen voor tekeningen en grafieken mag gebruik gemaakt worden van een potlood.
12. Indien een kandidaat het werk met potlood heeft gemaakt, dan wordt direct na het beëindigen van de zitting het werk gekopieerd. Het origineel wordt in de kluis bewaard. De kopie wordt voorzien van een datum en een paraaf van de kandidaat. De examinator ontvangt de gewaarmerkte kopie ter correctie.

Tijdens de zitting

13. Tijdens een Centraal Examen worden aan de kandidaten geen mededelingen verstrekt over de opgaven. Alleen wijzigingen en errata worden meegedeeld.
14. Kandidaten dienen tijdens een Centraal Examen stil te zijn.
15. Het examenwerk wordt gemaakt op schoolpapier.
16. De kandidaat vermeldt zijn examenummer en zijn naam op alle in te leveren papieren.
17. De kandidaat is verantwoordelijk voor het achterlaten van zijn gehele examenwerk in de examenzaal.
17. De kandidaten blijven bij een Centraal Examen minstens één uur in de examenruimte. Tot het laatste kwartier voor het einde van de zitting mag de kandidaat na inleveren van zijn werk de zitting verlaten.
18. Het laatste kwartier van de zitting mogen de kandidaten de examenruimte niet meer verlaten.
19. Alleen met toestemming van een surveillant mag de kandidaat de ruimte verlaten.

20. Elke vorm van ongeoorloofde ondersteuning bij het maken van examenonderdelen die behoren tot het Centraal Examen wordt gezien als een onregelmatigheid en kan uitsluiting van ten minste het betreffende examenonderdeel tot gevolg hebben.

Sluiting van de zitting

21. Kandidaten mogen niet verder schrijven na het verstrijken van de examentijd.
22. Het examenwerk wordt door de surveillant opgehaald en aangereikt door de kandidaten.
23. Kandidaten zijn zelf verantwoordelijk voor het inleveren van het complete examenwerk.
24. Kandidaten blijven in stilte zitten tot de surveillant het teken geeft dat zij de examenzaal in stilte mogen verlaten.

Artikel 56. Procedure Beoordeling van het Centraal Examen

1. Examenwerk dat buiten de examenzaal is geweest, bijvoorbeeld doordat een kandidaat één antwoordblad heeft meegenomen, wordt beschouwd als zijnde niet gemaakt. Dit werk wordt niet meegenomen in de beoordeling.
2. Het werk van een Centraal Examen wordt beoordeeld door tweecorrectoren. De eerste beoordeling vindt plaats door de examiner die het werk vervolgens laat beoordelen door een tweede corrector, de gecommiteerde. In samenspraak bepalen zij de hoeveelheid punten die een kandidaat gescoord heeft voor dit Centraal Examen.
3. Het CvTE bepaalt op welke wijze de behaalde score omgezet wordt in een cijfer. Het centraal examencijfer wordt afgerond op één decimaal.

Artikel 57. Procedure Inzage in beoordeling en normering Centraal Examenwerk door kandidaten

1. De kandidaat kan een verzoek indienen bij de examiner om het gemaakte examenwerk in te zien. Dit betreft ook inzage in de beoordeling en de normering.
2. De examiner maakt een afspraak op school met de kandidaat.
3. Bij de inzage is de examiner aanwezig.
4. Het maken van aantekeningen op het gemaakt werk door de kandidaat tijdens de inzage wordt gezien als fraude.

Artikel 58. Procedure Opgeven van een herkansing van een Centraal Examen

1. Het opgeven voor een herkansing van een Centraal Examen gebeurt door middel van een herkansingsformulier dat ondertekend en ingevuld ingediend te worden voor een door de examensecretaris vastgestelde deadline.
2. Het herkansingsformulier wordt uitgereikt aan de kandidaat op de dag van de uitslag van het eerste tijdvak.
3. Op dit formulier geeft de kandidaat aan welk vak hij wil herkansen in het tweede tijdvak en het behaalde cijfer voor het centraal examen van het eerste tijdvak.
4. Enkel via het invullen van het herkansingsformulier kan de kandidaat zich voor de herkansing in het tweede tijdvak opgeven.

Artikel 59. Vaststelling cijfer profielwerkstuk gezakte kandidaten

1. De kandidaat krijgt de keuze om het resultaat van het profielwerkstuk te laten staan of een nieuw profielwerkstuk te maken.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 60. Overgangsrecht schoolexamen rekenen

1. De eindexamens omvatten voor leerlingen die geen eindexamen in het vak wiskunde afleggen een schoolexamen rekenen. Bij de vaststelling van de opgaven van dit schoolexamen worden de referentieniveaus rekenen in acht genomen die voor de desbetreffende schoolsoorten of voor dan wel binnen leerwegen zijn vastgesteld op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de WVO 2020 referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden omtrent dit schoolexamen nadere voorschriften vastgesteld.
3. Dit artikel is ook van toepassing op leerlingen die het eindexamen afleggen aan een school die is aangewezen op grond van artikel 2.66 WVO 2020.
4. Dit artikel vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 61. Vaststelling en publicatie

1. Dit examenreglement is, na instemming van de medezeggenschapsraad vastgesteld door het College van Bestuur van Lucas Onderwijs overeenkomstig artikel 2.60 WVO 2020 en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2023.
2. De directeur bewerkstelligt dat dit examenreglement vóór 1 oktober 2023 wordt toegezonden aan de Inspectie en kenbaar wordt gemaakt aan de examenkandidaten.

Bijlage 1 Toegestane hulpmiddelen eindexamen

Toegestane hulpmiddelen havo en vwo 2024 havo en vwo, alle vakken:

- Basispakket, bestaande uit: - schrijfmateriaal - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlaggum - elektronisch rekenapparaat volgens eisen CvTE - nietmachine
- Alle schriftelijke examens: Eindelijk woordenboek Nederlands, of eindelijk woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal en van een vreemde taal naar Nederlands.
- Latijn, Grieks: Latijns resp. Grieks woordenboek.
- Fries, moderne vreemde talen: woordenboek naar en van de doeltaal;
- Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels.
- Wiskunde A, B, C: grafische rekenmachine en roosterpapier in cm².
- Biologie, natuurkunde, scheikunde: goedgekeurd informatieboek: Binas 6e editie of Sciencedata.
- Aardrijkskunde: Zowel bij havo als bij vwo is een atlas niet langer toegestaan bij het centraal examen.
- Muziek, kunst (algemeen): Computer

Voor meer informatie over de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens havo en vwo 2024:

[bijlage 1B havo vwo bij Regeling hulpmiddelen ce vo 2024 vs def.pdf\(examenblad.nl\)](#)

Gebruik van generatieve AI:

Het gebruik van generatieve artificial intelligence (AI), zoals bijvoorbeeld maar niet uitsluitend ChatGPT, is bij alle onderdelen van het schoolexamen en Centraal Examen niet toegestaan, tenzij:

- dit door de vakdocent voor een PTA-onderdeel wordt toegestaan en
- dit binnen de geschetste kaders van de vakdocent voor het PTA-onderdeel wordt ingezet.